

บทสรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ความสรุป

การศึกษาถึงการทำไร่กระเทียมขนาดใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ในปีการเพาะปลูก 2525/26 นั้น เพื่อให้ทราบถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตกระเทียม การตลาดต้นทุนและรายได้ตลอดจนผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำไร่กระเทียม และเพื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนในการลงทุนทำไร่กระเทียมขนาดใหญ่ของเกษตรกรในฐานะเอกชน กับอัตราผลตอบแทนการลงทุนทำไร่กระเทียมขนาดใหญ่ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยศึกษาจากตัวอย่างไร่กระเทียมขนาดใหญ่ที่เพาะปลูก ตั้งแต่ 5 ไร่ขึ้นไปจนถึง 12 ไร่ ซึ่งเป็นไร่กระเทียมขนาดใหญ่ จากผลการศึกษาได้ทราบว่ากระเทียมที่ชาวไร่ขนาดใหญ่ปลูกอยู่เป็นกระเทียมพันธุ์หนักหรือกระเทียมปี มีระยะเวลาการปลูกจนถึงเก็บผลผลิต 110-120 วัน ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้เฉลี่ยประมาณไร่ละ 2,842.01 กิโลกรัม ซึ่งเป็นปริมาณผลผลิตกระเทียมสด เมื่อนำมาแปรสภาพเป็นกระเทียมเข้าโดยการตากแดด 3-7 วัน ผลผลิตจะลดลงเหลือประมาณไร่ละ 2,131.51 กิโลกรัม และเมื่อนำมาแปรรูปต่อไปโดยการแขวนผึ่งลมไว้ในโรงแขวนประมาณ 1-2 เดือน จะได้ผลผลิตกระเทียมแห้งเฉลี่ยไร่ละ 994.70 กิโลกรัม

สำหรับราคาและภาวะตลาดของกระเทียม ราคามีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงเวลาภายในปีเดียวกันและในแต่ละปี อันเกิดจากอุปสงค์และอุปทานของกระเทียมในตลาด จากการสำรวจพบว่าในปี พ.ศ.2526 กระเทียมสดราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.67 บาท กระเทียมเข้าราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 16.69 บาท กระเทียมแห้งอย่างดีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 40.76 บาท และกระเทียมแห้งอย่างรองราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 34.92 บาท อันเป็นราคาที่สูงกว่าปีก่อนปี 2525 มากแต่สูงกว่าปี 2525 เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะราคากะเทียมมีความเคลื่อนไหวสูงขึ้นผิดปกติมาตั้งแต่กลางปี 2525 เนื่องจากสาเหตุหลายประการคือ

1. ปริมาณการผลิตในปี 2525 ลดลงจากปีก่อนในขณะที่ความต้องการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น

2. มีการกักตุนเก็งกำไรของพ่อค้าคนกลางเนื่องจากกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศควบคุมการนำเข้ากระเทียมตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา พ่อค้าคนกลางจะเก็บกระเทียมไว้ในครอบครองเพื่อรอให้ขาดตลาดแล้วจึงนำออกมาขายในราคาที่สูงขึ้น

ในเรื่องต้นทุนและรายได้ตลอดจนผลตอบแทนจากการทำไร่กระเทียมเปรียบเทียบระหว่างเกษตรกรในฐานะเอกชนกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนั้น จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ทำไร่กระเทียมทั้งที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร อาจจะเลือกจำหน่ายผลผลิตในรูปกระเทียมสดหรือนำมาแปรรูปเพื่อจำหน่ายในรูปกระเทียมเย้าและอาจจะเก็บไว้จนกระเทียมแปรรูปเป็นกระเทียมแห้งแล้วจึงจำหน่ายก็ได้ ดังนั้นจึงแยกพิจารณาได้ดังนี้

1. เกษตรกรในฐานะเอกชน

1.1 ชนิดของผลผลิต กระเทียมสด มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 11,875.85 บาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน 456 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปลูก 4,081.65 บาท ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก 1,100.02 บาท ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา 3,751 บาท ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 1,947 บาท ค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวผลผลิต 540.18 บาท และจากการที่จำหน่ายกระเทียมสดได้กิโลกรัมละ 11.67 บาท กับปริมาณผลผลิตกระเทียมสดไร่ละ 2,842.01 กิโลกรัม ทำให้มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 33,166.26 บาท มีกำไรสุทธิไร่ละ 21,290.41 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.19 ของรายได้ทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนปรากฏว่า การลงทุนผลิตกระเทียมจำหน่ายในรูปของกระเทียมสดได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนไร่ละ 115.55%

1.2 ชนิดของผลผลิต กระเทียมเย้า มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 12,771.84 บาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วยต้นทุนการผลิตกระเทียมสดไร่ละ 11,875.85 บาท และต้นทุนการแปรรูปกระเทียมสดให้เป็นกระเทียมเย้าอันได้แก่ค่าแรงงานและค่าวัสดุในการแปรรูปไร่ละ 895.99 บาท รายได้จากการจำหน่ายกระเทียมเย้าเฉลี่ยไร่ละ 35,574.90 บาท ซึ่งประกอบ

ด้วยปริมาณผลผลิตกระเทียมสดแปรสภาพเป็นกระเทียมเข้าลดเหลือไร่ละ 2,131.51 กิโลกรัม กับราคาขายกิโลกรัมละ 16.69 บาท ทำให้มีกำไรสุทธิไร่ละ 22,803.06 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.10 ของรายได้ทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนปรากฏว่าการลงทุนผลิตกระเทียมจำหน่ายในรูปกระเทียมเข้่าได้รับอัตราผลตอบแทนการลงทุนไร่ละ -118.02%

1.3 ชนิดของผลผลิต กระเทียมแห้ง มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 12,894.25 บาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วยต้นทุนการผลิตกระเทียมเข้่าไร่ละ 12,890.25 บาท และต้นทุนการแปรรูปกระเทียมเข้่าให้เป็นกระเทียมแห้งอันได้แก่ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาจำนวนไร่ละ 118.41 บาท รายได้จากการจำหน่ายกระเทียมแห้งอย่างดีเฉลี่ยไร่ละ 10,136.20 บาท รายได้จากการจำหน่ายกระเทียมแห้งอย่างรองไร่ละ 26,051.02 บาท รวมเป็นรายได้จากการจำหน่ายกระเทียมแห้งทั้งสิ้นไร่ละ 36,187.22 บาท ซึ่งประกอบด้วยปริมาณผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 994.70 กิโลกรัม กับราคาขายกระเทียมแห้งอย่างดีกิโลกรัมละ 40.76 บาท อย่างรองกิโลกรัมละ 34.92 บาท จากต้นทุนการผลิตและรายได้ทำให้มีกำไรสุทธิไร่ละ 23,296.97 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.38 ของรายได้ทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนปรากฏว่าการลงทุนผลิตกระเทียมจำหน่ายในรูปกระเทียมแห้งได้รับอัตราผลตอบแทนการลงทุนไร่ละ 119.84%

2. สมาชิกสหกรณ์การเกษตร

2.1 ชนิดของผลผลิต กระเทียมสด มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 10,983.22 บาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน 456 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปลูก 3,542.81 บาท ค่าวัสดุที่ใช้ในการปลูก 1,100.02 บาท ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา 3,697.21 บาท ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 1,647 บาท ค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวผลผลิต 540.18 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายกระเทียมสดไร่ละ 33,166.26 บาท อันได้มาจากปริมาณผลิตกระเทียมไร่ละ 2,842.01 กิโลกรัม กับราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 11.67 บาท มีกำไรสุทธิไร่ละ 22,183.04 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.88 ของรายได้ทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนปรากฏว่าได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตกระเทียมสดไร่ละ 127.78%

2.2 ชนิดของผลผลิต กระเทียมเฝ้า มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 11,879.21

บาท ในจำนวนนี้ประกอบด้วยต้นทุนการผลิตกระเทียมสดไร่ละ 10,983.22 บาท และต้นทุนการแปรรูปกระเทียมสดให้เป็นกระเทียมเฝ้าไร่ละ 895.99 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายไร่ละ 35,574.90 บาท ซึ่งเป็นรายได้เฉลี่ยต่อไร่จำนวนเดียวกันกับเกษตรกรในฐานะเอกชน มีกำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 23,695.69 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.61 ของรายได้ทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนปรากฏว่าได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตกระเทียมเฝ้าไร่ละ 129.80%

2.3 ชนิดของผลผลิต กระเทียมแห้ง มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 11,997.62

บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนการผลิตกระเทียมเฝ้าเฉลี่ยไร่ละ 11,879.21 บาท กับต้นทุนการแปรรูปกระเทียมเฝ้าให้เป็นกระเทียมแห้งไร่ละ 118.41 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายไร่ละ 36,187.22 บาท มีกำไรสุทธิไร่ละ 24,189.60 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.85 ของรายได้ทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนปรากฏว่าได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตกระเทียมแห้งไร่ละ 131.65%

จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนการลงทุนทำไร่กระเทียมของเกษตรกรในฐานะเอกชนกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะเห็นได้ว่าผลตอบแทนจากการลงทุนทำไร่กระเทียมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสูงกว่าผลตอบแทนการลงทุนของเกษตรกรในฐานะเอกชนในทุกกรณี ดังนั้นในการลงทุนทำไร่กระเทียมเกษตรกรควรเลือกเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพราะนอกจากผลตอบแทนจากการลงทุนจะสูงกว่าแล้วสหกรณ์การเกษตรยังให้ความช่วยเหลือสมาชิกในด้านต่าง ๆ อีกหลายประการเช่นให้สินเชื่อในการซื้อวัสดุการเกษตร ให้กู้เงินลงทุนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่ากู้จากพ่อค้าผู้รับซื้อกระเทียม ให้คำแนะนำในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต ให้บริการด้านชลประทานการเพาะปลูก ฯลฯ และนอกจากนี้¹ สหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอยังมีแผนดำเนินงานช่วยเหลือสมาชิกด้านการรับซื้อกระเทียมของสมาชิกและด้านการเป็นตัวแทนขายเพื่อให้ได้ราคาสูง ทั้งนี้โครงการกำลังดำเนินการอยู่โดยความสนับสนุนของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ดังนั้นจึงสามารถคาดคะเนได้ว่าในอนาคตสหกรณ์การเกษตรจะมีบทบาทอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกผู้ทำการผลิตกระเทียมเป็นอย่างมาก

¹ ดูบทที่ 3 หน้า 41

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนการลงทุนทำไร่กระเทียมขนาดใหญ่ของเกษตรกรในฐานะเอกชน และสมาชิกสหกรณ์การเกษตร พบว่ามีปัญหาหลายด้าน จึงได้สรุปปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ปัญหาทางด้านต้นทุนการผลิต

1.1 ต้นทุนประเภทค่าใช้จ่ายลงทุน อันได้แก่เงินลงทุนระยะแรกของการทำไร่กระเทียมขนาดใหญ่ จำนวน 5 ไร่เป็นเงิน 32,746.67 บาท ในจำนวนนี้เป็นค่าอุปกรณ์การเกษตร และค่าก่อสร้างโรงเก็บกระเทียมเพื่อแขวนผึ่งลมให้แปรรูปเป็นกระเทียมแห้งเป็นเงิน 10,970.15 บาท เกษตรกรผู้มีเงินทุนน้อยหรือต้องกู้เงินมาเพื่อทำไร่กระเทียมจะไม่สามารถลงทุนก่อสร้างโรงเก็บกระเทียมได้จึงจำเป็นต้องขายเป็นกระเทียมสดทั้ง ๆ ที่ราคากระเทียมสดกิโลกรัมละ 11.67 บาท ในขณะที่ราคากระเทียมแห้งกิโลกรัมละ 40.76 บาท ทางด้านเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนั้น การที่สหกรณ์การเกษตรไม่สามารถรับซื้อกระเทียมของสมาชิกตามนโยบายที่วางไว้ได้ก็เพราะขาดเงินทุนในการก่อสร้างโรงเก็บกระเทียม (กระเทียมไม่สามารถวางเก็บไว้บนพื้นได้ดังได้กล่าวแล้วในบทที่ 2)

ข้อเสนอแนะ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือด้านการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรอำเภอ เพื่อให้สามารถมีเงินทุนสร้างยุ้งฉางเก็บกระเทียมและมีเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิกนำไปลงทุนทำไร่กระเทียมโดยจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่ากู้ยืมจากพ่อค้าผู้รับซื้อผลผลิตกระเทียม

1.2 ต้นทุนการปลูก ซึ่งได้แก่จำนวนเงินที่จ่ายไปตั้งแต่เริ่มเตรียมดินจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตไร่ละ 11,875.85 บาท ในจำนวนนี้เป็นค่าพันธุ์กระเทียม 3,425.50 คิดเป็นร้อยละ 28.84 ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่สูง ทั้งนี้เนื่องจากค่าพันธุ์ราคาแพง เกษตรกรไม่อาจเก็บกระเทียมไว้เป็นเชื้อพันธุ์ได้ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้เงินประการหนึ่งและอีกประการหนึ่งผลผลิตกระเทียมในไร่ของตนเองในหลายท้องที่ไม่อาจใช้ทำพันธุ์ได้เนื่องจากคุณภาพไม่ดีพอ เช่น เกษตรกรในจังหวัดลำพูนนิยมซื้อพันธุ์กระเทียมจากอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในระยะต้นฤดูการปลูกกระเทียมราวเดือนตุลาคม , พฤศจิกายน เป็นระยะที่กระเทียมในตลาดจะมีน้อยราคาขายกระเทียมยังอยู่ในระดับที่สูงมากที่สุดของปี เกษตรกรจึงต้องซื้อพันธุ์กระเทียมในราคาสูง

ข้อเสนอแนะ ในด้านที่ผลผลิตกระเทียมในไร่ของเกษตรกรเองไม่อาจใช้ทำพันธุ์ได้ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือชาวไร่กระเทียมปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตโดยการแนะนำวิธีการบำรุงรักษาผลผลิต เช่น แนะนำวิธีการใช้ปุ๋ย ชนิดของปุ๋ย ที่ควรใช้ อายุการเก็บเกี่ยวของกระเทียมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีเก็บไว้ได้นานไม่ผ่อ และสามารถใช้เป็นพันธุ์ปลูกได้ ส่วนในด้านการซื้อกระเทียมพันธุ์ในช่วงที่มีราคาสูง เกษตรกรอาจแก้ไขปัญหานี้ได้โดยซื้อกระเทียมพันธุ์เก็บไว้ล่วงหน้าในช่วงเดือนที่ราคาของกระเทียมยังอยู่ในระดับต่ำหรือปานกลางแล้วนำมาเก็บรักษาไว้เป็นเชื้อพันธุ์เพื่อปลูกต่อไปในฤดูการปลูก

1.2.1 ค่าฟางข้าวคลุมแปลงปลูก รายจ่ายค่าฟางที่ใช้คลุมแปลงปลูกกระเทียมไร่ละ 1,056.14 บาท เป็นจำนวนเงินที่สูง เนื่องจากการปลูกกระเทียมในพื้นที่ 1 ไร่ ต้องใช้ฟางข้าวจากพื้นที่ปลูกข้าวถึง 3 ไร่ ฟางที่ใช้จึงต้องมีจำนวนมาก ดังนั้นในพื้นที่ปลูกกระเทียมหนาแน่นจึงมีฟางข้าวในท้องที่ไม่เพียงพอต้องขนฟางจากต่างท้องที่มาใช้ทำให้ค่าใช้จ่ายในการปลูกกระเทียมเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ ถ้าปริมาณฟางข้าวมีไม่พอทำให้ราคาแพง ชาวไร่กระเทียมควรเปลี่ยนมาใช้ซีลี้อยคลุมแปลงปลูกกระเทียมแทน เพราะจากผลการทดลองของนักวิชาการพบว่าอาจใช้แทนได้และซีลี้อยมีราคาถูกกว่า

1.2.2 ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา ในส่วนที่เป็นค่าปุ๋ยและค่ายาป้องกันกำจัดโรคและศัตรูพืช รวมตลอดถึงค่าแรงงานในการใช้ มีต้นทุนสูงเพราะราคาแพงและใช้ในปริมาณมาก เนื่องจากเกษตรกรไม่เข้าใจในวิธีการใช้และปริมาณที่ถูกต้องเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เสียค่าใช้จ่ายมาก แต่ผลตอบแทนไม่คุ้มกับเงินที่จ่ายไป ทั้งนี้เพราะการใส่ปุ๋ยที่ไม่ถูกวิธีอาจทำให้หัวกระเทียมผ่อเร็วได้ และอีกประการหนึ่งเกษตรกรซื้อปุ๋ยเป็นเงินเชื่อจากพ่อค้าจึงต้องซื้อในราคาแพง

ข้อเสนอแนะ เกษตรกรควรศึกษาถึงวิธีการใช้และปริมาณการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัญหาการซื้อวัสดุการเกษตรในราคาแพง เกษตรกรควรเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เพื่อจะได้มีสิทธิ์ซื้อวัสดุการเกษตรเหล่านี้ในราคาที่ถูกลงกว่าซื้อจากพ่อค้า

2. ปัญหาทางด้านการผลิต

2.1 พื้นที่ปลูก ลักษณะของดินเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการปลูกกระเทียม ให้ได้ผลผลิตสูง กระเทียมชอบดินร่วนที่มีการระบายน้ำได้ดีเช่นดินน้ำไหลทรายมูลตามชายฝั่งแม่น้ำ แต่ในภาคเหนือพื้นที่ปลูกกระเทียมที่มีอยู่กว้างขวางนั้น ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกกระเทียมจริง ๆ มีไม่มากนัก เมื่อเฉลี่ยผลผลิตต่อไร่ของกระเทียมที่ผลิตทั้งหมด จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำและ เนื่องจากที่ดินไม่เหมาะสมเกษตรกรจึงต้องใช้น้ำปุ๋ยในจำนวนสูงเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตให้สูงขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ ผู้ปลูกกระเทียมควรศึกษาสภาพของดินที่จะใช้เป็นพื้นที่ปลูกกระเทียมโดยการนำเอาตัวอย่างดินไปให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องทำการวิเคราะห์ ถ้าพบว่าดินไม่เหมาะสมต่อการปลูกกระเทียมควรเลือกปลูกพืชอย่างอื่นแทน

2.2 การใช้น้ำ ในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมไม่ว่าในท้องที่ใด ๆ ต่างใช้น้ำวิทยาศาสตร์ช่วยในการปลูก เพราะการใส่น้ำปุ๋ยช่วยเพิ่มผลผลิตได้ อย่างไรก็ตามการใช้น้ำปุ๋ยที่ผิดสูตรและใส่มากเกินความจำเป็นน่าจะเป็นการสูญเสียเปล่าที่นำไปสู่ความเสียหาย เพราะนับวันน้ำจะมีราคาสูงขึ้นและยังต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศอีกด้วย นอกจากนี้การใส่น้ำปุ๋ยมากเกินไปเสมอ ๆ ทุกปีเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ดินเสียในทางคุณภาพและกายภาพ คือดินที่เคยร่วนซุยดีจะกลับแข็งเป็นก้อน โดยเฉพาะดินที่ผิวหน้าจะเสียในคุณภาพทางเคมี คือทำให้ดินเป็นกรดมากขึ้น ปัจจุบันนี้ดินที่เคยปลูกกระเทียมซ้ำ ๆ กันมาหลายปีหลายท้องที่ในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน ให้ผลผลิตต่ำเพราะดินเสีย เกษตรกรต้องไปหาที่ดินใหม่ ๆ ที่ไม่เคยปลูกแทนแม้จะต้องเสียค่าเช่าที่ดินก็ยอม ส่วนในด้านกรใช้น้ำปุ๋ยที่ผิดสูตรจากการสำรวจพบว่าเกษตรกรใช้น้ำปุ๋ยวิทยาศาสตร์สูตร 13-13-21 เป็นส่วนใหญ่ เพราะเข้าใจว่ากระเทียมเป็นพืชให้หัวที่สะสมแป้ง เช่น เผือก มัน แต่นักวิชาการในปัจจุบันแนะนำให้ใช้น้ำปุ๋ยสูตร 15-15-15

ข้อเสนอแนะ เรื่องการใช้น้ำปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพดิน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรให้คำแนะนำแก่เกษตรกร ทั้งในด้านชนิดของน้ำปุ๋ยที่ควรใช้และด้านปริมาณการใช้ อีกประการหนึ่งเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมควรเลือกใช้น้ำปุ๋ยมูลสัตว์ช่วยในการปลูกกระเทียม

2.3 ปริมาณผลผลิต ส่วนใหญ่ผลผลิตต่อไร่ที่เกษตรกรได้รับประมาณ 2,000-3,000 กิโลกรัม นับว่าเป็นปริมาณการผลิตที่ต่ำเพราะการปลูกกระเทียม 1 ไร่ สามารถใช้ผลผลิตสูงสุดได้ถึง 4,000 กิโลกรัม จากการศึกษาพบว่าอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตต่ำนอกจาก

เรื่องสภาพของดินและการใช้ปุ๋ยแล้วก็คือ พันธุ์กระเทียมที่ใช้ปลูกเป็นพันธุ์ที่ใช้กันมานานยังไม่มีการพัฒนาพันธุ์ให้ได้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ ส่วนราชการ และสถาบันที่มีนักวิชาการการเกษตรควรร่วมมือกันอย่างจริงจังในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการพัฒนาพันธุ์ที่ใช้ปลูก

2.4 โรคและศัตรูพืช ชาวไร่กระเทียมมักประสบปัญหาเกี่ยวกับโรคที่เกิดกับใบและลำต้นกระเทียมโดยเฉพาะโรคราน้ำค้าง และโรคราดำ โรคราน้ำค้างจะพบและระบาดในระยะที่อากาศมีฝนตกติดต่อกันหลายวันและมีหมอกจัดทำให้ต้นกระเทียมที่เป็นโรคไม่เจริญเติบโต โรคราดำเป็นโรคที่เกิดได้ทั้งที่ใบและหัวของกระเทียม โดยเฉพาะจะติดไปในช่วงการเก็บเกี่ยวและจะไปเจริญเติบโตแพร่กระจายในโรงเก็บกระเทียมทำให้กระเทียมเน่า

ข้อเสนอแนะ เกษตรกรควรฉีดพ่นยากันราทุกครั้งหลังจากฝนตกจะช่วยป้องกันและกำจัดโรคราน้ำค้าง

ส่วนโรคราดำต้องป้องกันและกำจัดโดยเริ่มตั้งแต่มองเก็บเกี่ยว เกษตรกรควรรอให้โคนใบแห้งสนิท จึงถอนกระเทียมหรือถอนจนควรถอดพ่นยากันราตรงโคนใบแล้วนำไปผึ่งแดดผึ่งลมเพื่อระบายความชื้นออกบ้าง และไม่ควรนำหัวกระเทียมมากองสุมบนพื้นจะทำให้เกิดความร้อนเป็นสาเหตุให้เชื้อโรคเจริญเติบโตได้ นอกจากนี้ต้องหมั่นทำความสะอาด รมควันหรือฉีดยาป้องกันกำจัดภายในโรงเก็บเพื่อให้แคว้งหรือราวแขวนกระเทียมปราศจากเชื้อโรค

3. ปัญหาทางด้านการตลาด

3.1 ราคาขาดเสถียรภาพ ราคามีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงมากในแต่ละช่วงเวลาภายในปีเดียวกันและในแต่ละปี เกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองและจำต้องยอมขายกระเทียมให้พ่อค้าคนกลางในราคาที่ต่ำ นอกจากนี้เกษตรกรบางรายที่ขอกู้เงินจากพ่อค้ามาก่อน เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วต้องขายเหมาไร่ให้พ่อค้าผู้นั้นในรูปของการขายเหมาแปลงคือให้พ่อค้าจ้างแรงงานถอนเองเพราะไม่มีเงินทุนเพียงพอที่จะจ้างแรงงานถอน ราคาของการขายเหมาแปลงเป็นราคาที่ต่ำมากที่สุด ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาการขาดทุนจากการทำไร่กระเทียมและอีกประการหนึ่งคือ เกษตรกรผู้มีทุนน้อยจำเป็นต้องขายกระเทียมสดให้พ่อค้าในขณะที่ผลผลิตออกมาสู่ตลาดในระดับราคาต่ำและเกษตรกรไม่มีอำนาจในการต่อรองราคาทำให้ได้รับผลตอบแทนการลงทุนในระดับที่ต่ำ

ข้อเสนอแนะ เกษตรกรควรเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อรวมกลุ่มกันสร้างอำนาจในการต่อรองราคา

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอให้มีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานเพียงพอที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านการรับซื้อผลผลิตกระเทียมจากสมาชิก หรือช่วยรวบรวมผลผลิตกระเทียมจากสมาชิกส่งไปขายยังผู้บริโภคโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางหลาย ๆ ระดับ

รัฐบาลควรช่วยเหลือเกษตรกรในขณะที่ราคาต่ำลงมากโดยการประกันราคาขั้นต่ำหรือเข้าพยุงราคาโดยรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรเพื่อลดระดับอุปทานของกระเทียมอันจะทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดความมั่นคงในการลงทุนทำไร่กระเทียมและจูงใจให้มีการปรับปรุงและขยายการผลิตในอนาคต

3.2 อัตราการเพิ่มในปริมาณการผลิตไม่แน่นอน ผลผลิตกระเทียมของเกษตรกรไม่สม่ำเสมอทุกปีเป็นเพราะเกษตรกรอาศัยราคาของปีที่ผ่านมาเป็นตัวกำหนดปริมาณการผลิต ถ้าปีที่ผ่านมากระเทียมราคาดีปีนี้ก็ผลิตมากขึ้นจนทำให้กระเทียมล้นตลาด ราคา ก็จะลดต่ำลง ในปีถัดไปก็จะลดปริมาณการผลิตลงเพราะราคาตกต่ำทำให้ผลผลิตมีน้อยเป็นเหตุให้ราคาสูงขึ้น มีลักษณะวนเวียนเป็นวัฏจักรเช่นนี้ตลอดมา

ข้อเสนอแนะ นโยบายในการแก้ปัญหาอัตราการเพิ่มในปริมาณที่ไม่แน่นอน คือ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรให้ความช่วยเหลือโดยการกำหนดเขตเศรษฐกิจชุมชนที่เพาะปลูกในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน โดยให้ผู้ปลูกมาจดทะเบียนกับทางราชการเพื่อจะได้ทราบปริมาณการผลิตและหาช่องทางการจำหน่ายต่อไป

3.3 ช่องทางการจำหน่าย การซื้อขายกระเทียมจากแหล่งผลิตถึงผู้บริโภคผ่านคนกลางหลายขั้นตอน มีการกักตุนเก็งกำไรทำให้ราคาที่เกษตรกรขายได้ต่ำและผู้บริโภคต้องบริโภคในราคาที่สูงและอีกประการหนึ่งคือความต้องการบริโภคภายในประเทศมีจำกัดขาดอุตสาหกรรมแปรรูปรองรับ ถึงแม้ปัจจุบันจะมีการนำไปคองหรือทำกระเทียมผงแต่มีจำนวนน้อยมาก

ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขการกักตุนผลผลิตเพื่อให้ราคาสูง กระทรวงพาณิชย์ควรมอบหมายให้องค์การคลังสินค้านำกระเทียมจากต่างประเทศมาจำหน่ายในท้องตลาดเพื่อเป็นการตรึงราคากระเทียมแห่งประเทศไทย

สหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอควรเข้าแทรกแซงขั้นตอนการจำหน่ายจากเกษตรกรผู้ผลิตถึงมือผู้บริโภคตามแผนการและนโยบายดังได้กล่าวในบทที่ 3

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการนำกระเทียมมาทำการแปรรูปให้มากขึ้นและศึกษาเทคนิคการเก็บรักษากระเทียมไว้ให้นานเพื่อชลอการขายซึ่งจะเป็นการลดอุปทานในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว

3.4 การส่งออก เนื่องจากปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนทำให้ผู้สนใจการลงทุนเพื่อส่งออกน้อยมาก ทำให้ขาดอำนาจในการต่อรองราคา ราคาส่งออกจึงอยู่ในระดับต่ำ และคุณภาพของกระเทียมไทยยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดต่างประเทศ คือกลิ่นใหญ่และกลิ่นฉุนน้อยและราคายังสูงกว่าประเทศผู้ส่งออกรายสำคัญ คือสาธารณรัฐประชาชนจีน ตลาดการส่งออกของกระเทียมไทยจึงแคบ

ข้อเสนอแนะ ควรปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตให้ได้มาตรฐานที่ตลาดต้องการ เพื่อให้สามารถส่งออกไปแข่งขันราคากับประเทศผู้ส่งออกรายอื่น ๆ ได้

ควรขยายตลาดการส่งออกให้กว้างขวางกว่าในปัจจุบัน โดยพัฒนาการส่งออกไปยังประเทศลูกค้าเดิม ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ ฮองกง ในปริมาณที่มากขึ้นและขยายตลาดการส่งออกไปสู่ลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มประเทศในตะวันออกกลาง

รัฐบาลควรส่งเสริมให้มีการตั้งสมาคมการค้ากระเทียมขึ้นเพื่อร่วมกันดำเนินงานกับสหกรณ์การเกษตร ให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรผู้ปลูกกระเทียม พ่อค้าคนกลางและพ่อค้าส่งออกเป็นสมาชิกสมาคมและนักวิชาการจากหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นที่ปรึกษาประสานงาน เพื่อให้การส่งออกมีประสิทธิภาพและมีอำนาจการต่อรองด้านราคามากยิ่งขึ้น สามารถควบคุมคุณภาพของกระเทียมที่จะส่งออกให้ได้มาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ ตลอดจนการควบคุมปริมาณผลผลิตในแต่ละปี ทั้งในส่วนที่ใช้บริโภคภายในประเทศและปริมาณส่งออกที่แน่นอน

โดยสรุป ถ้าปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการแก้ไขแล้วจะทำให้รายได้จากการปลูกกระเทียมเพิ่มมากขึ้นและต้นทุนการผลิตลดลง อัตราผลตอบแทนการลงทุนทำไร่กระเทียมก็จะเพิ่มขึ้นเป็นผลให้เกษตรกรลงทุนทำไร่กระเทียมอย่างมีประสิทธิภาพและในอนาคตกระเทียมก็จะเป็นพืชหลังนาที่ทำรายได้ให้กับผู้ลงทุนและเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศอีกประการหนึ่ง